

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Montenegro. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka. Rzecz urzędowa.

W gminie Dmytrowice, lwowskim obwodzie założono systemizowaną szkołę parafialną. Na wyposażenie tej parafialnej szkoły zobowiązała się powyż wymieniona gmina na wieczne czasy płacić każdoczesnemu nauczycielowi tej szkoły, który równocześnie objąć ma służbę dyaka, kwotę 66 złr. m. k. w gotówce i 24 niższo-austriackich meców 10 mierzyc twardego zboża w kwartalnych ratach z dołu, prócz tego odda mu gmina na własny użytek cały obecnie w posiadaniu dyaka znajdujący się ogród w przestrzeni $\frac{1}{2}$ morga i gminną łąkę w przestrzeni 160 kwadr. sążni; dalej zobowiązuje się gmina wybudować budynek szkolny z własnych funduszy, sprawić potrzebne porządki, utrzymywać sprzęty i szkołę w dobrym stanie, postarać się zawsze o potrzebną w szkole obsługę oraz nakupić, dostawić i porąbać na opał szkoły 2 niż.-austr. sągi drzewa.

Gr.k. proboszcz Emil Szwedzicki w Dmytrowicach zobowiązał się podczas swego probostwa w tej gminie dodawać także każdoczesnemu nauczycielowi corocznie kwotę 2 złr. m. k.

Pożyteczną temi składkami dążność ku wzniesieniu oświaty ludu podaje c. k. namiestnictwo z zasłużonym uznaniem do wiadomości publicznej.

Wiedeń, 6. czerwca. Dnia 5. maja 1858 roku wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 82. Drugą umowę dodatkową z 26. lutego 1857, do zrewidowanego traktatu pocztowego ze związkiem z 5go grudnia 1851, zawartą w Mnichowie dnia 26. lutego 1857. Termin wykonania tego dodatku oznaczyły administracye niemiecko-austriackiego związku pocztowego za wspólnym porozumieniem na dzień 1go lipca 1858.

Nr. 83. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i nauk z 20. maja 1858, ważne w całej monarchii, na mocy którego ma być prowizoryczny regulamin tax, przyzwolony najwyższym postanowieniem z 19. sierpnia 1857 dla duchownego sądu małżeńskiego archidiecezyi wiedeńskiej, rozciągnięty także na wszystkie dyecezye Lombardo-weneckiego królestwa.

Nr. 84. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 25go maja 1858, ważne w krajach koronnych, objętych powszechnym związkiem celnym, — względem wyniesienia pobocznego urzędu celnego II. klasy w Breitenbachu do rzędu pobocznych urzędów celnych I. klasy.

Nr. 85. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 31go maja 1858, ważne we wszystkich krajach koronnych, mocą którego przedłożone zostało po koniec czerwca 1859 upoważnienie, nadane pobocznym urzędem celnym I. klasy wzdłuż granicy pruskiego Szląska i hrabstwa Glatz, względem zastosowania cła protekcyjnego do surowego żelaza, opatrzonego pierwotnym świadectwem.

Nr. 86. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 31go maja 1858, ważne w krajach koronnych, objętych powszechnym związkiem celnym, względem celnego postępowania z obowiązkami za pomocą nitki w obrocie ze związkiem celnym.

Nr. 87. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 1. czerwca 1858 — ważne w całej monarchii, mocą którego dozwolona została wymiana wszystkich włącznie po rok 1856 wybitych monet krajowych w c. k. urzędach do zakupywania złota i srebra i w urzędach mennicznych.

Ztym zeszytem został także wydany i rozesłany rejestr osnowy wydanych w miesiącu maja 1858 zeszytów Dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Wymiana dawnej monety zdawkowej.)

Wiedeń, 6go czerwca. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższym postanowieniem z 30. maja r. b. zezwolić najlaskawiej z wyrazem najwyższego uznania na pensjonowanie ces. rady i profesora fizyologii i wyższej anatomii przy uniwersytecie peszteńskim, Dr. Zygmunta Schordan, opróżnioną przezto w Peszcie katedrę fizyologii nadał Najjaśniejszy Pan rzeczywiście profesorowi tego przedmiotu na uniwersytecie krakowskim, Dr. Janowi Czermak, a rzeczywiście profesorem fizyologii na uniwersytecie w Krakowie mianował Dr. Jana Albini.

— Gazeta wiedeńska ogłasza następujące rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 1. czerwca 1858, prawomocne w całym obrębie państwa, którem się pozwala spłaceniu wszystkich włącznie po rok 1856 wybitych monet w cesarskich urzędach mennicznych.

Na mocy najwyższego patentu z 27. kwietnia 1858 (XVI. zeszyt, nr. 63 Dziennika ustaw państwa) należy wszystkie według innej niż w patencie z 19. września 1857 (XXXIII. zeszyt, nr. 169 Dziennika ustaw państwa) nakazanej stopy menniczej wybite krajowe, srebrne i zdawkowe monety, które obecnie mają jeszcze prawomocność, skoro się okaże stosowność, osobnem rozporządzeniem ministra skarbu ściągnąć i wyjąć z obiegu.

W wykonaniu tego rozporządzenia wyjęto z obiegu dekretem ministerstwa skarbu z 30go kwietnia b. r. tymczasem następujące monety srebrne i zdawkowe z końcem października 1858, mianowicie:

Gatunek.

A. c. k. monet austriackich.

Monety srebrne:	wartość w grajcarach m. k.
1. Półreńskowe (trzydziesto-grajcarówki)	30 "
2. Dawne siedmnastograjcarówki	15 "
3. Pietnastograjcarówki	15 "
4. Dawne siedmiograjcarówki	6 "

Miedziane monety zdawkowe:

1. sztuki po 6 grajcarów waluty wiedeńskiej, mające wartość $2\frac{2}{5}$ kr.	
2. " " 3 " " " " " " $1\frac{1}{5}$ "	
3. " " 2 " " " " " " $\frac{2}{5}$ "	
4. " " 1 " " " " " " $\frac{2}{5}$ "	
5. " " $\frac{1}{2}$ " " " " " " $\frac{1}{5}$ "	
6. " " 3 monety konwencyjnej z stępem z r. 1851	3 "
7. " " $\frac{1}{2}$ " " " " " " 1851	$\frac{1}{4}$ "

B. Monety okręgu krakowskiego.

Monety srebrne:

1. sztuka po 1 polskim złotym $14\frac{3}{7}$ kr.	
Srebrne monety zdawkowe:	
1. sztuka po 10 polskich groszy czyli $\frac{1}{3}$ polskiego złotego $4\frac{16}{21}$ kr.	
2. " " 5 " " " " " " $2\frac{8}{21}$ "	

W dalszym wykonaniu powyższego rozporządzenia pozwala się, ażeby zaczawszy od dzisiaj wszystkie włącznie po rok 1856 wybite krajowe monety w cesarskich urzędach mennicznych na nakazane najwyższym patentem z 19. września 1857 spłacano według taryfy al marco.

Ameryka.

(Rewolucya w republice San Domingo.)

St. Domingo. Piszą do Preuss. Correspondenz z Porto Plata 2. maja b. r. Wszczęte jeszcze w lipcu p. r. przeciw prezydentowi Buenaventura Paez powstanie, wzmogło się tak dalece, że prezydent jest zamknięty od niejakiego czasu przeważną zbrojną siłą ze strony lądu w mieście St. Domingo, i jeszcze tylko może działać zdala za pomocą floty od strony morza. Paez ogłosił już w upłynionym listopadzie blokadę innych portów domingskich, jednak blokada ta w istocie nie była wykonana. Tem bardziej zdziwiło to tutejszych mieszkańców, gdy dnia 23go. z. m. zrana całkiem niespodzianie zajęła eskadra pozycyę przed St. Domingo i we dwa dni później nadeszła od naczelnika nota, w której zawiadamia obcych konsulów o rozpoczęciu blokady, z groźbą, że jeżeli miasto nie podda się w przeciągu 16 godzin, nastąpi bombardowanie miasta. Jakoż w samej rzeczy krążąca od tego czasu przed portem eskadra zabrała różne wojenną amunicyą dla tutejszych władz naładowane statki, a wczoraj po południu rozpoczęła dość silny, chociaż na

sześćcie nieszkodliwy ogień miotać na miasto. Z tem wszystkim baterie lądowe opatrzone dobrze zmusiły wkrótce eskadrę do odwrótu tak, że już teraz nie obawiamy się dalszego bombardowania. Natomiast powstaje dla obcego handlu już przez samą blokadę znaczna szkoda, przeciw czemu różni konsulowie podnieśli protest. W głębi kraju zebrało się od kilku miesięcy w mieście Moka konstytuujące zgromadzenie. Ułożyli nową konstytucję, przeznaczili sąsiednie miasto Santiago na siedzibę rządu i generała Jose Desiderio Valverde powołali na prezydencję. Urząd ten piastuje Valverde po złożeniu przysięgi na nową konstytucję od dnia 1. marca b. r.

Hiszpania.

(Podróż Królowej.)

Madryt, 28. maja. *Espana* podaje z podróży Królowy następujące szczegóły: „Przeszło 80.000 osób znajduje się dziś w murach Alikantu; wielu nie znalazło miejsca. Przeszło 140 municypalności z prowincyi jest obecnych. Królowa robiła wycieczkę za miasto do cudownego obrazu Matki Boskiej w sąsiednim klasztorze. Po walce byków pragnęło do 10.000 ludzi oglądać oblicze Królowy. Dogadzając ich życzeniu pokazała się z synem na rękę i witano ją z niewysłowioną radością. Później wyprawiała Królowa bankiet, na którym pomiędzy innymi znajdowali się komendanci stojących w porcie okrętów wojennych. Królowa była tak zachwycona przyjęciem w Alikante, że postanowiła co roku odwiedzać niektóre prowincye. Dotąd kazala już rozdać do 90.000 realów pomiędzy ubogich.“

Anglia.

(Uzupełnienie gabinetu. — Posiedzenie z 1. czerwca. — Zajęcie uliczne w Belfast. — Składka perska. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 3. czerwca. Dalsze negocjacje z p. Gladstone względem wstąpienia jego do gabinetu zostały zaniechane, a kombinację pierwotną, że lord Stanley, syn prezydenta ministrów, obejmuje departament indyjski, a sławny autor sir Edward Bulwer Lytton, zarząd kolonii, miano ogłosić Izbie dnia 31go maja wieczór. Bulwer musi przedstawić się do powtórnego wyboru, lecz nie obawiają się w tej mierze żadnych trudności, gdyż nie zachodzi przytem kwestya względem wyniesienia go oraz i do godności para. Również i lord Stanley poddać się musi nowemu wyborowi, gdyż zmienia urząd. Gabinet Derby'ego uzupełniwszy tym sposobem liczbę swych członków, postanowił, jak się zdaje, zamknąć sesję jak tylko można najprędzej. Upewniano też w klubach, że kanclerz skarbu zamierza przedłożyć wniosek tej treści, by na resztę czasu sesyi obecnej należał także i czwartek do rzędu tych dni, w których „gouvernements orders“ mają pierwszeństwo przed wszelkimi innymi wnioskami. W razie przyjęcia propozycyi można będzie sprawy prędzej pokończyć i zamknąć sesję parlamentu.

— Na posiedzeniu *Izby wyższej* z 1go czerwca zarzuca Earl Clarendon przemowie D'Israeli'ego w Slough, by w chwili objęcia nowego ministerium zastał pokój na zerwaniu. Występując z urzędu spraw zagranicznych pozostawił sprawy te w stanie najlepszym, a stosunki między Francją i Anglią były jak dawniej serdeczne i przyjazne. Wypadało koniecznie wystąpić przeciw temu twierdzeniu kanclerza skarbu, gdyż na prowincyi byłaby przemowa jego sprawiła może wrażenie, gdy tymczasem w Londynie uważa ją każdy za czczy wymysł. Kanclerz skarbu dobrze wiedział o tem, że poseł francuski odjechał z Londynu tylko dla ważnych spraw prywatnych. Co do bilu względem spiskowych, lecz przedłożono go nie z polecenia rządu francuskiego, lecz z porady prawników koronnych, by tym sposobem zapobiedz widocznej wadzie w prawodawstwie angielskiem. Jakoż i lord Derby, który wówczas zasiadał jeszcze w gronie oponentów, pochwalał bil ten tak co do zamiaru jak i zasady. Wyrażenia się kanclerza skarbu o polityce indyjskiej, jako o polityce „rozlewu krwi i zaboru“, nazywa być nieszlachetnym wystąpieniem przeciw lordowi Canning'owi. Takie przedstawienia fałszywe i niemal urzędowe polityki zachowanej przezeń w Indyach, może tylko utwierdzić nieprzyjaciół Anglii w ich nieprzyjazni i złemu o rządowym systemie angielskiem mniemaniu, kiedy system ten mianują publicznie nawet i członkowie gabinetu być srogim, bezsumiennym i despotycznym.

Następnie zabiera głos Earl Derby i oświadcza, że wprawdzie nie może zgodzić się na wszystkie słowa i wyrażenie p. D'Israeli'ego lecz w głównej rzeczy musi stanąć w jego obronie. Politykę indyjską nazwać można śmiało polityką umiarkowania i łagodności w porównaniu do tej polityki gwałtownej, jaką zalecali niektórzy doradcy lorda Canning'a.

Na posiedzeniu *Izby niższej* oświadcza Fitzgerald, że rząd nie otrzymał doniesienia urzędowego, by okręta angielskie dawały ognia do kupieckich statków amerykańskich i je przytrzymywały i rewidowały. Milner Gibson proponuje uwolnienie Washington'a Wilks, lecz na to nie przyzwolono, gdyż przesłane przezeń uniewinnienie uznano za niedostateczne. Dozwolono mu jednak podać petycję, i w niej wyraźnie odwołać zarzuty swe uczynione p. Clive. Roebuck zaproponował rezolucję, by Anglia nie opierała się projektowi przekopania kanału w Suez, gdyż w tem nie widzi nic innego, jak tylko zawiść przeciw Francji. Śmieszna to wcale i dziecinna opozycja, a promotorem jej był właściwie sam tylko lord Palmerston. Stephenson nie wroży przedsięwzięciu temu żadnej pomyślności. Gibson radby przeglądać korespondencje prowadzone w tej mierze z innymi rządami. Czy plan ten łatwo da się uskutecz-

nić, lub nie, i czyli kanał ten z czasem się wypłaci, w to parlamentowi nie wchodzić. Przestrzegać raczej tego powinien, by Sultanowi pozostawić zupełną wolność co do postanowienia względem wydania firmanu. Na to oświadcza lord Palmerston, że cały ten projekt przekopania kanału jest tylko bańką mydlaną i czczym wymysłem. Gladstone robi uwagę, że nie idzie o to, czy plan ten jest bańką mydlaną lub matactwem, lecz o to właściwie, by zapoprzesztano dalszej tej opozycyi niesłusznej ze strony Anglii, gdyż to wzbudza tylko przeciw niej nienawiść obcych narodów. Kanclerz skarbu przemawia przeciw propozycyi. Nie widzi tego bynajmniej, by w czemkolwiek krępowano wolne postanowienie Sultana w tej mierze, lecz przyjąwszy propozycję wydawałby się mogło, jakby i sam projekt pochwalano, a Izba byłaby niejako i na przyszłość za to odpowiedzialna. Lord J. Russell oświadcza, że głosować będzie za rezolucją. Przy głosowaniu odrzucono ją 290 głosami przeciw 62.

— Wieść o silnem obwarowaniu Portsmouth'u i sąsiedniego wybrzeża morskiego zbija dziennik *Hampshire Advertiser* jako całkiem bezzasadną. W Belfast (Irlandyi) przyszło znów do krwawej bitki między protestantami i katolikami, a to z blażej bardzo przyczyny (jakaś dziewczyna podała komuś bukiet kwiatów), 4 sędziów pokoju pokaleczono kamieniami i powytłukano mnóstwo szyb; musiano odczytać akt zbiegowiska i rokoshu, a przywołane wojsko miało już otrzymać rozkaz, by dało ognia do tłumu, gdy w tem jeden z obecnych przemówił śmiało i rozsądnie do ludu, i tym go sposobem uspokoił. Odtąd nie zaburzono już więcej pokoju. Przed kilkoma tygodniami donoszono, jakoby szach perski miał na indyjski fundusz przesłać znaczną kwotę, a teraz donosi *Bombay Standard*, że cała ta rzecz odbyła się w sposób dla Anglii wcale niepoehlebny. Zaraz bowiem po przesłaniu tej kwoty ubolewała gazeta urzędowa w Teheranie nad tem, że Indyanie pobili Anglików na wszystkich punktach, i że w Anglii panuje wielki brak pieniędzy, i dlatego muszą teraz zebrać u obcych narodów, by wdowom swym dać utrzymanie potrzebne. Z litości więc przyzwolił szach na danie wsparcia Anglikom. — Po zaplaceniu należności wypuszczono 2. czerwca Washingtona Wilks z więzienia.

Francya.

(Królowa holenderska. — Porucznik Mercy. — Dodatkowy kredyt marynarki. — P. Lesseps. — Pomieszkanie Napoleona w Longwood. — Poezta indyjska. — Proces Proud-hona. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 3. czerwca. Królowa holenderska przyjmowała przed odjazdem z Francji wizyty panów Thiersa, Migneta, Guizota i Remussata.

— Porucznik Mercy został dekretem z 28. maja ułaskawiony na dożywotne więzienie, a zarazem ma być pozbawiony rangi.

— Jak slychać, żąda minister marynarki dodatkowego kredytu na 14 milionów, tak znaczne mają być roboty, przedsiębrane dla podźwignienia marynarki wojennej.

— Z Marsylii telegrafują pod dniem 1. czerwca: „Pan Lesseps przybył tu dziś z Konstantynopola i odjechał natychmiast do Londynu. Mówią, że otrzymał przyzwolenie Porty na przekopanie miedzymorza Suez. Wicekról Egiptu kazał już rozpocząć roboty przygotowawcze. Utrzymują za rzecz pewną, że kopanie kanału wkrótce się rozpocznie“.

— Dziennik *Pays* otrzymał telegraficzną depeszę z Londynu z doniesieniem, że angielski rząd zakupuje Langwood i grobowiec Napoleona I. na ś. Helenie, chcąc go ofiarować Cesarzowi i jego spadkobiercom w upominku, na dowód, że ustała już dawna nienawiść, jaka dzieliła oba narody. — Wiadomości z Bombaju mało-co pomyślnego wróżą pod porę; upały dochodzące 50 stopni miary Celsiusza rażą niesłychanie wojsko. Sam generał Walpole utracił w pochodzie z Luknowa do Futyguru w ciągu dwu dni, to jest dnia 25. i 26. kwietnia 77 ludzi; sądzą powszechnie, że utrzymać się Anglikom w miesiącach czerwcu, lipcu i sierpniu przyjdzie tylko z niezmierną stratą.

Dzisiaj toczyły się sądowe obrady w szóstej izbie poprawczego trybunału w sprawie Prudhona i jego dzieła „De la justice dans la Revolution et dans l'Eglise“. Oskarżeni są: Prudhon jako autor, Auguste-Desiré Garnier jako nakładca i Paul-René Bourdier jako drukarz; powody są 1) zniewaga publicznej i religijnej moralności, oraz targnienie na prawa rodzin, 2) apologia takich rzeczy, które karny kodex kwalifikuje zbrodnią albo przestępstwem, 3) podkopanie powagi prawa, 4) podburzenie publicznego pokoju jatrzeniem nienawiści między obywatelstwem, 5) umyślne rozszerzanie fałszywych wiadomości. Drukacz oskarżony jest o współwinę powyższych przestępstw.

— Dziennikowi *Nord* telegrafują z Toulonu pod dniem 31go maja: „Eskadra na śródziemnem morzu składa się z dziesięciu śrubowych okrętów liniowych. Komenda inżynierii otrzymała rozkaz nieustawać w robotach przy ufortyfikowaniu wybrzeży“.

— Według ministerjalnego rozporządzenia należą tak zwane rewolwery do kategorii zakazanej broni, jakiej niewolno sprawdzać. Kwestya względem podwyższenia żołdu wojska ma być dokładnie rozbiekana w ministerjum wojny.

Szwajcarya.

(Konstytucya Neuenburgn.)

Z Szwajcaryi piszą pod dniem 31. maja. Komisya, która układała projekt nowej konstytucyi dla Neuenburga ukończyła swe prace; prezydent rady państwa Piaget ma przedłożyć sprawozdanie,

a konstytucyjna rada ma zebrać się dnia 21. czerwa. Z tego projektu podajemy następujące szczegóły. Członków sądownictwa kantonalnego mianować będzie na przyszłość wielka rada a nie rada państwa; zresztą porucza się reorganizację sądownictwa prawodawczemu ciału. Zaproponowane odłączenie kościoła od państwa a mówiąc innymi słowami: większa władza nie została kościołowi przyzwolona; wszystko w tym względzie pozostaje jak dawniej. Religijne nauki w szkołach poruczone duchownym rozmaitego wyznania. Zaś co do kwestyi niestosowności piastowania dwóch naraz urzędów zaproponowano, że radcy państwa i prefektowie niemogą być członkami wielkiej rady; wielcy radcy powołani do innych urzędów mają być na nowo wybierani. Podstawą zastępstwa narodu jest ogólna liczba całej ludności; na każde 1000 dusz jeden deputowany. Wielka rada i rząd mają być obierani w przyszłości na trzy lata. Szwajcarscy obywatele otrzymają po jednorocznym pobycie w Kantonie prawo głosowania. Komisya wyraża się przeciw zaprowadzeniu gruntowego podatku. Wykreśleniem słowa „Bourgeoisien“ mają być postawione wszystkie gminy na równej stopie. Dla cudzoziemców proponuje się założenie nowej gminy Eplatures, które się opiekają państwu neuenburscy włóścianie, gdzie w kilka tysięcy dusz osiadają, mają otrzymać prawo obywatelstwa. Wyraźne postanowienie, że Neuchatel ma być głównym miastem kantonu, zdaje się być w związku z pogłoską, że La Chaux de Fonds stara się zostać stolicą.

Włochy.

(Rozprawy w Izbach piemonckich. — Wystąpienie brygu wojennego do Ameryki południowej. — Ojciec S. do Gaety.)

Turyń, 30. maja. Poprawkę hrabi Revel odrzucono wczoraj 158 głosami przeciw 42; z tej mniejszości należy 36 do Prawej, a 6 do skrajnej Lewej. Przed głosowaniem miał p. Brofferio przemowę bardzo gorliwą, i tem się przyczynił poczęści do utrzymania projektu ministerjalnego. „Nie wypada — mówił — kępować tak we wszystkim ręk ministerstwu, gdyż wojna może wybuchnąć co chwila; Anglia pomnaża swą marynarkę; Francya rozpięła nowe zaciągi, Austrya posuwa wojska swe ku granicom Piemontu; jeśli minister wojny żąda kilka milionów na obwarowanie Genuy, tedy musi w tem być słuszną przyczyna.“ P. Costa, którego propozycja zgadza się prawie zupełnie z propozycją hrabi Revel, cofnął ją całkiem, nie chcąc narazić się na widoczne odrzucenie. Dziś głosować mają nad poprawką p. Depretis, który miasto 40 przyzwala tylko na 30 milionów. — P. Brofferio niepokoi Izbę domuiemanem posuwaniem się wojsk austriackich; na czem opiera ten domysł, niewiadomo; może na przedwczorajszej bytności Arcyksięcia Maksymiliana u granicy. Z Mediolanu zwiadał bowiem Arcyksiążę kolej żelazną, która ma połączyć Lombardję z Piemontem, i przy tej sposobności zjechał także na stacyę sardyńską, gdzie z wielką uprzejmością rozmawiał z urzędnikami, i wyrażał się z pochwałą o przemysłowej staranności mieszkańców Sardynii.

Z Genuy donoszą, że sardyński bryg wojenny „Christoforo Colombo“ odpływać ma temi dniami do Ameryki południowej, gdzie pozostać ma jako okręt stacyjny. Jak wiadomo znajdują się w Uruguay i Parana liczni koloniści sardyńscy.

Rzym, 29. maja. Ojciec święty udał się wczoraj do Gaety, rezydencyi Króla neapolitańskiego, by odwzajemnić wizytę jego w Porto d'Anzio.

Niemce.

(Książę Albert w Berlinie. — Konferencye celne dla ułożenia dalszych ułatwień obrotu.)

Berlin, 5. czerwiec. Ich królewicz. Mości książę Albert i książę Fryderyk Wilhelm przybyli tu dziś przed południem w towarzystwie Humboldta z Poczdamu. Z dworca kolei udali się najpierwej do nowego pałacu, zwiadał w nim wszystkie sale, a potem odjechali na król. zamek.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Berliński dziennik *Zeit* podaje następujące sprostowanie: Artykuł 3. handlowego i celnego traktatu z dnia 19. lutego 1853 roku postanowił, że komisarze Austrii i państw celnego związku mieli zebrać się w 1854 roku dla ułożenia dalszych ułatwień obrotu. Te za obustronnem porozumieniem się uchwalone obrady zostały otwarte w Wiedniu dnia 6. stycznia b. r. już po obradach rządów celnego związku w grudniu 1858 roku i w marcu 1857 roku w Berlinie i po zapadnięciu już specjalnych uchwał z uwzględnieniem propozycji Austrii. Na obradach celnego związku w Wiedniu znajdujący się pełnomocnicy Prus, Bawaryi i Saxonii, uznali w kwietniu b. r. potrzebę, przedłożyć rezultaty tych obrad swym rządowi, dla otrzymania ich sankcyi i zasiągnięcia instrukcyi co do nowo zrobionych wniosków Austrii. Odroczono zatem dalsze obrady, i zdaje się, że dopiero z końcem b. m. rozpoczyna się konferencya na nowo. Przygotowane obrady państw celnego związku nie postąpiły jeszcze tak dalece, by teraz już mogły rozpocząć się stanowcze konferencye; dlatego też zrobiono propozycje, wziąć na jeneralnej, ze strony hanowerskiego rządu w sierpniu zaproponowanej konferencyi związkowej, także i rozszerzenie handlowych stosunków do Austrii pod ścisłą rozwagą. Przeto wiadomość podana w dzienniku *Allg. Ztg.*, że w tym roku niezgromadzi się celna konferencya, jest zupełnie bezzasadna.

Rosya.

(Ukaz cesarski względem biletów skarbowych. — Przesiedlenie gorali.)

Petersburg, 29go maja. J. M. Cesarz wydał dnia 30go kwietnia następujący ukaz do ministra finansów:

„Ukazem z 22. stycznia 1855 dozwolono administracyi skarbowej pokrywać nadzwyczajne wydatki wojenne wydawaniem biletów skarbowych, a to w taki sposób, by po upływie lat trzech po zawarciu pokoju, a w razie możliwym i prędzej można ściągnąć je znów z obiegu. Wolą naszą jest, by jak najprędzej przystąpiono do zmniejszenia liczby biletów kredytowych i rozkazujemy przeto, by jeszcze przed upływem tego terminu trzechletniego wydzielono z rozmaitych do skarbu publicznego należących kapitałów 60 milionów rubli srebrnych, i sumę tę odesłano do ekspedycyi skarbowych biletów kredytowych na umorzenie wydanych już biletów. Będzie to Waszem staraniem zawiadomić o tem senat rządzący i oraz podać rozporządzenie niniejsze do wiadomości powszechnej.“

— *Invalid ruski* zawiera sprawozdanie z przesiedlenia jednej części mieszkańców z *Czeczny*. Na początku kwietnia oświadczyli się generałowi Jewdokimowi mieszkańcy z kilku gmin *Czeczni*, że chcą się przesiedlić. Silne oddziały wojskowe zasłaniały wychodźców od napaści gorali, i tym sposobem przesiedliło się 12 do 15.000 dusz na dolinę *Sundza*, 96 dawniej autów przez nich zamieszkiwanych spalono do szczytu.

Montenegro.

(Skutki wypadku pod Grahową.)

Wiadomości o wypadkach pod Grahową — pisze *Pr. Cor.* — wywarły wpływ na pograniczne prowincje słowiańsko-tureckie; dowodem tego jest krwawe starcie się Turków z chrześcianami, jakie zaszło 24. z. m. na okręgu bośniackim w pobliżu kordonu pierwszego i drugiego c. k. banalnego pułku. Walka zaszła między tureckimi włóściami Jezerską i Iwajską i toczyła się przez kilka godzin z tak wielką zaciętością, że austriackie kompanie pograniczne dla zasłaniania granicy krajowej musiały stanąć pod bronią, i aż wtedy zostały rozpuszczone, gdy w sąsiedztwie nastąpiła spokojność. Bliższe szczegóły dotychczas niewiadome. — Z powodu zwycięstwa Montenegrynów nad Turkami pod Grahową 13. maja, rozkazał książę Daniło wystawić tam na pamiątkę kościół świętego Zbawiciela, za duszę naczelnika popa Jowo Kusowacza i Serdara Giuraskowicza odprawić żałobne nabożeństwo w Cetinii, i w każdym probostwie przez 40 dni za poległych wojowników odmawiać modły. Oprócz tego rozkazał, ażeby nikt się nie chwalił, że w walce okazał większą nad drugich odwagę, gdyż jego zdaniem walczyli wszyscy z równym mężstwem. Dwudziestu siedmiu ujętych Turków przywieziono do Cetynii, gdzie dobrego doznawają obejścia; zdaje się, że zamysłają odesłać ich do Abdi Baszy w Skutary. Zdobyte pod Grahową działa i karabiny złożono w wielkim magazynie w Cetynii i oddano pod straż przybocznej gwardyi księcia. — Z tem wszystkiem mieszkańcy Grahowy, tudzież nahie Kuci, Wasowicz, Leskopolie i Donikraj będą wezwane podpisać adres, w którym oświadczą, że pod wszelkimi warunkami pragną z Montenegro być połączone. Mirko, który ma jechać w misyi do Paryża, weźmie z sobą ten adres i doręczy go hrabi Walewskiemu.

A z y a.

(Telegram indyjski.)

W uzupełnieniu ostatniej depeszy podają dzienniki jeszcze następujące szczegóły: Dywizya generała Walpole pobiła powstańców dnia 22. kwietnia. Zdobyto cztery działa a po dłuższym ściganiu w Allyguni pakunki, namioty etc. etc. — Przy szturmie na warownię Ruka, (a według innej depeszy „Rowa“) poległ brygadyer Adryan Hope i trzech innych oficerów. Brygada generała Penny przekroczyła dnia 27. kwietnia Ganges, i posunie się zapewne w kierunku na Budaon, chce złączyć się z naczelnym wodzem, nim przybędzie do Bareilly. Oddział składający się z 250 Europejczyków i 150 Sików z dwoma granatnikami wyruszył z Arry i pod dowództwem kapitana Le Grand uderzył dnia 23. kwietnia na Kuer Singha w pobliżu Inidy Espore, został jednak odparty z stratą trzech oficerów i bardzo wielu ludzi. Oba działa musiano zagwoździć i nieprzyjacielowi zostawić. Sir E. Lugard przebył do tego czasu Ganges. Shannona brygada floty otrzymała w powrocie do Kalkuty rozkaz, zatrzymać się w Tassesanie i Schergotty, zaś indyjska brygada floty odpłynęła do Patny. Według ostatnich wiadomości obwarował się Kuer Singh w Jung Dyspurze. Kuer Singh został ranny w czasie gdy przemocą torował sobie drogę do Jung Dyspura. Miał ulecz z otrzymanych ran.

„Przypisek do sekretarza Edmonstone. Telegram datowany z Allahabadu pod dniem 1. maja.

Robilkund. Naczelnny wódz zetknął się dnia 26. kwietnia z dywizją generała Walpole a dnia 30. kwietnia wkroczył do Szah-jehanburu niedoznawszy żadnego oporu. W dalszym swym pochodzie do Azumti napotkała kolumna wracających do miasta mieszkańców. Brygadyer Pennefather uderzył na powstańców dnia 30. kwietnia o 10 mil od Budaonu, pobił ich i zdobył kilka dział.

Powiat Kawnpur. Powstańcy, w sile 1000 żołnierza napadli dnia 2. maja na policyę i mieszkanie Tchsildara. Tchsildar został ranny, i mała pieniężna kwota dostała się w ręce powstańców. Rusulabad jest znowu zagrożony.

Pendżab. Wojska pod dowództwem generała Sidney Cotton przypuściły dnia 25. kwietnia szturm na Tanitę i spaliły miasto. Znajdujący się tam naczelnik powstańców poniósł znaczne majątkowe straty. Blisko 20 jego sprzymierzeńców zostało ranni albo poległ przy tym napadzie. My nieponieśliśmy żadnych strat.

Jeden z nowych pułków Pendzabu pod dowództwem Thewella odznaczył się bardzo.

„Zamek Bombaj, dnia 8. maja.

H. R. Anderson.
Rządowy sekretarz.
V. G. Montanaro.“

„Malta, 1. maja. Według innej do East India House nadesłanej depezy stracono ojca Rani z Ihansi dnia 25. kwietnia w Ihansi.“

Afryka.

(Stan rzeczy w górnym Egipcie.)

Kahira, 14. maja. Według wiadomości nadesłanych tu z prowincji Kordafan i Chartum tureckiego Sudanu, potwierdza się nie tylko wiadomość, że Murzyni nubijscy pobili wojska Said Baszy w południowym Kordafanie, ale donoszą nam — pisze *Triester Zt.* obecnie o drugiej bitwie, która zakończyła się porażką armii wicekróla, i o innych prawie równocześnie wybuchłych niepokojach w Sudanie. W ogóle pogorszyły się tam stosunki w administracji od czasu nowych zmian, jakie w Sudanie zaprowadził Said Basza. — Zbývá na władzy centralnej. Handel i wszelki obrót upadł znacznie, arabowie wzbraniają się płacić daniny a gubernatorowie nie mają potrzebnego wojska, aby ich utrzymać na wodzy. Kilku znakomitych szajek wypowiedziało zupełnie posłuszeństwo, a w niektórych okolicach a mianowicie w Fazoglu i prowincji Dongola wydarzają się rabunki i mordy codziennie, i jeżeli spieszenie nie użyje się stanowczych środków, natenczas niezawodnie odpadną sudańskie prowincje.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 5go czerwca. Na giełdzie przyklepiono dziś odezwę komisarza policji z oznajmieniem, że każdy, ktokolwiek będzie rozszerzał na giełdzie fałszywe wiadomości, zostanie natychmiast przyaresztowany.

Genewa, 6go czerwca. Dziennika *Italia del popolo* został 4. b. m. nanowo skonfiskowany za artykuł, odnoszący się do ostatniej jego konfiskaty.

Frankfurt, 6. czerwca. Na wczorajszym posiedzeniu sejmku związkowego potwierdzona została budowa mostu w Kehl. Prusy proponowały wytoczenie nowych obrad względem zniesienia domów gry. Inspekcja wojsk związkowych nastąpi we wrześniu.

Wiadomości handlowe.

(Targ Olomuniecki na woly.)

Olomunie, 26. maja. Na wczorajszym targu było 167 wołów z Galicyi i z Węgier, a mianowicie przypędzili: Chaim Schuss z Jarosławia 19 sztuk; Filip Freiberg et Comp. z Choczyna 16, Chaim Dym z Lutowisk 13, Sandler Fasler z Dembicy 18, Leib Schlanger z Sokołowa 13, Hermann Hatschek z Boryni 10, Samuel Muschel et Comp. z Żółtaniec 41, Szaja Westrich z Sanki 14, a w mniejszych partyach 23 sztuk. Cały ten spód został rozprzedany i to po cenach cokolwiek niższych w porównaniu z zeszłym tygodniem, tak, że cetnar mięsa wypadł na 52 złr. w. w.

Ceny były następujące:

Najwyższa za parę wagi 860 £ mięsa i 40 £ łoju 540 złr. w. w. Najniższa za parę wagi 560 £ mięsa i 40 £ łoju 270 złr. w. w. Przeciętą z 131 sprzedaży 705 £ mięsa i 80 £ łoju 406 złr. w. w.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. czerwca.

Hotel rosyjski: P. Białobrzyski Stan., z Dziedziłowa.
Hotel europejski: PP. Korzeniowski Alex., Machniowa. — Zarembo Bolesław, z Oskreszyniec. — Berezowski Henr., z Kłodna.
Hotel Langa: PP. Etiennehenricoray Jan, z Wiednia. — Romanowski Konst., z Pietrowa. — Fiedler Józef, c. k. urzęd. wojsk., z Żółtkwi.

Hotel angielski: PP. Ettmayer, c. k. pens. rada dworu, z Krakowa. — Torstyński Aug., c. k. kap., z Komarna. — Osmulski Wład, z Góry.

Hotel Kuhna: P. Pohorecki Franc., z Cichobuza.

Hotel Śliwińskiego: P. Nowak Felix, c. k. rada sądu obw., z Stanisławowa.

Pod jeleniem: P. Paluszyński Józ., z Ulicka

Hotel podolski: PP. Siemianowski Fr., z Siemiginowa. — Br. Lewarowski Kar., c. k. kapitan okrętu, z Tryestu.

Do domu prywatnego: PP. Wiszniowski Tad., z Kokutkowic. — Wiszniewski Winc., z Rudek.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. czerwca.

PP. Poten Henoch, k. ang. oficer, do Lądowa. — Ptaszyński Stef., do Nowosiółek. — Rittner Henr., c. k. porucz., do Karlsbadu. — Słaski Teodor, do Sandmirza. — Torstyński Aug., do Komarna. — Ujejski Ed., do Melny. — Zakrzewski Mar., do Stajów. — Zawadzcy St. i Józ., do Słachciniec. — Zawadzki Nik., do Belzca. — Abancourt Ks., do Łuwezy. — Bukar Winc., do Wiednia. — Czajkowski Hip., do Dydiatycz. — Duniecki Alex., do Rosyi. — Dzierzak Ad., Dembicy. — Garapich El., do Zagórza. — Jaworski Józ., do Korzelic. — Jaroszyński Józ., do Rosyi. — Kwiatkowski St., do Zawalec. — Mikowski Ed., do Gorlic. — Mokrański Em., do Krzyszczatyka. — Młocki Alf., do Sarnek górnych. — Hr. Potocki St., do Warszawy. — Petrowicz Ksaw., do Wołostkowa.

Kurs lwowski.

Dnia 8. czerwca.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	4½	4	47
Dukat cesarski	4	47	4	50
Półimperyal zł. rosyjski	8	15	8	19
Rubel srebrny rosyjski	1	35½	1	36½
Talar pruski	1	31½	1	33
Polski kurant i pięciotołówka	1	9	1	10
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez	79	42	80	9
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } kuponów	79	36	80	—
5% Pożyczka narodowa	82	20	83	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 8. czerwca.

Oblig. długa państwa 5% 82½; losowane obligacje 5% —; obligacje długa państwa 4½% 72½; 4% —; 3% —; 2½% —; pożyczka loter z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 —; poz. nar. z r. 1854 83. Obl. banku —. Akcje bankowe 965. — Akcje zakładu kredytowego 222. Akcje kolei półn. po 1000 złr. 1635½. — Austr.-franc. akcje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą 257½; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcje kolei nadciśkiej —. Kolej cesarszowa Elżbiety —. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 531. Akcje żegl. parowej Lloyd'a po 500 złr. —. Akcje niższo-austr. Towarzystwa eskomtowego po 500 złr. —. Galic. listy zast. 4% 80. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. —. Detto węgierskie 81½. — Amsterdam —. Augsburg 104½. — Bukareszt —. — Konstantynopol —. Frankfurt 104. Hamburg 76½. — Lipsk —. Liwurna 103¾. Londyn 10—10. Medyolan 103¾. Marsylia 121½. — Paryż 121½. — Agio duk. ces. 7½.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. czerwca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.30	+ 13.1°	80.8	wschodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.34	+ 19.2°	58.0	połud.-wsch. „	„
10 god. wiecz.	327.54	+ 12.8°	86.7	południowy „	jasno

Po południu burza 0...21.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: „Mina, córka burmistrza,“ komedyo-opera w 2 aktach; występ gościnny Jpi Majeranowskiej; i „Kochanek pożyczony,“ komedia w 1 akcie z francuskiego.

KRONIKA.

Od kilku dni bawi w naszym mieście Gość dawno upragniony, P. Serwaczyński, ulubiony w publiczności koncercista, artysta w naszym kraju pierwszego rzędu, znany z cudnie pięknej gry swojej na skrzypcach. Zazdroścąc nam wdzięku gry jego Zagranica, trzymała go długie lata u siebie — ale P. Serwaczyński nie zapominając życzliwości u nas doznawanej, przybył odwiedzić dawnych spółobywateli swoich we Lwowie, którzy pragną by wdzięczną grą swoją zechciał odświeżyć nam w pamięci miłe wspomnienia minionej przeszłości.

— Z Tarnopola donoszą: Do poparcia budowy tutejszego szpitala miejskiego przyczyniła się bawiąca tu od niejakiego czasu trupa teatralna pod dyrekcją pana Antoniego Schweizera przedstawieniem dawanem na dniu 27. maja, z czego fundusz budowy uzyskał 52 złr. 20 kr. m. k. czystego dochodu.

— Dnia 4go zeszłego miesiąca wszczął się pożar w lasach Moszczanieckich w obwodzie żółkiewskim i zniszczył 5 morgów trzyletniego zarostu a do 45 morgów starszego lasu. Z czego powstał ogień niewiadomo dotąd.

— Przy panującym obecnie zamięłowaniu w kurach niebędzie od rzeczy, pisze dziennik „Zeit“ wspomnieć o ciekawem odkryciu, że można z góry zaręczyć, czy kura wylęgnie kurę lub koguta. „Jaja kogucie“ są więcej w ostro kąt wpadające, a po nich idą delikatne prążki podobne do żyłek. Zaś „jaja kurze“ niemają takich prążków, koniec jest więcej tępy, ucięty. Powyższy dziennik ręczy za prawdziwość tych znaków.

— Według urzędowych raportów sekretarza państwa w Nowym Yorku p. Lewis Cass, przybyło od dnia 1. stycznia do 31. grudnia 1857 roku do rozmaitych portów Zjednoczonych Stanów niemieckich 3,907,018 wychodźców; najwięcej przybyło w 1851 i 1854 roku gdyż w pierwszym 408,828 a w drugim 460,474 wychodźców. Więcej jak trzecia część składała się z Niemców.

— Publiczność przechadzająca się w Charlottenburgu nad brzegiem kanału między mostem a zoologicznym ogrodem spostrzegła w trzecim dniu zielonych świąt łabędzia, który widocznie znużony płynął kanałem i starał się dostać do brzegu. Lecz nim mu się to powiodło rzucił się za nim jak strzala, inny silniejszy łabędź, uchwycił zbiega, pociągnął na środek kanału, sparł na nim swą nogę i przemocą zanurzał go w wodzie tak długo, póki go woda niezałaza zupełnie. Ponieważ w pobliżu żadnej nie było łodzi, więc widzowie tej sceny usiłowali kamieniami odpędzić mordercę, jednak bezskutecznie. Zdaje się, że biedny łabędź padł ofiarą zazdrości.

Rozmaitości nr. 23.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- I. Korzeniowski Józef. Autor sceniczny i jego krytycy.
- II. Zbiory archiwalne.
- III. Wakeyna czyli szczepienie ospy krowiej.